

ZPK CJBB75

čtvrtek **G02 12.30-14.00**

8.12. 2011

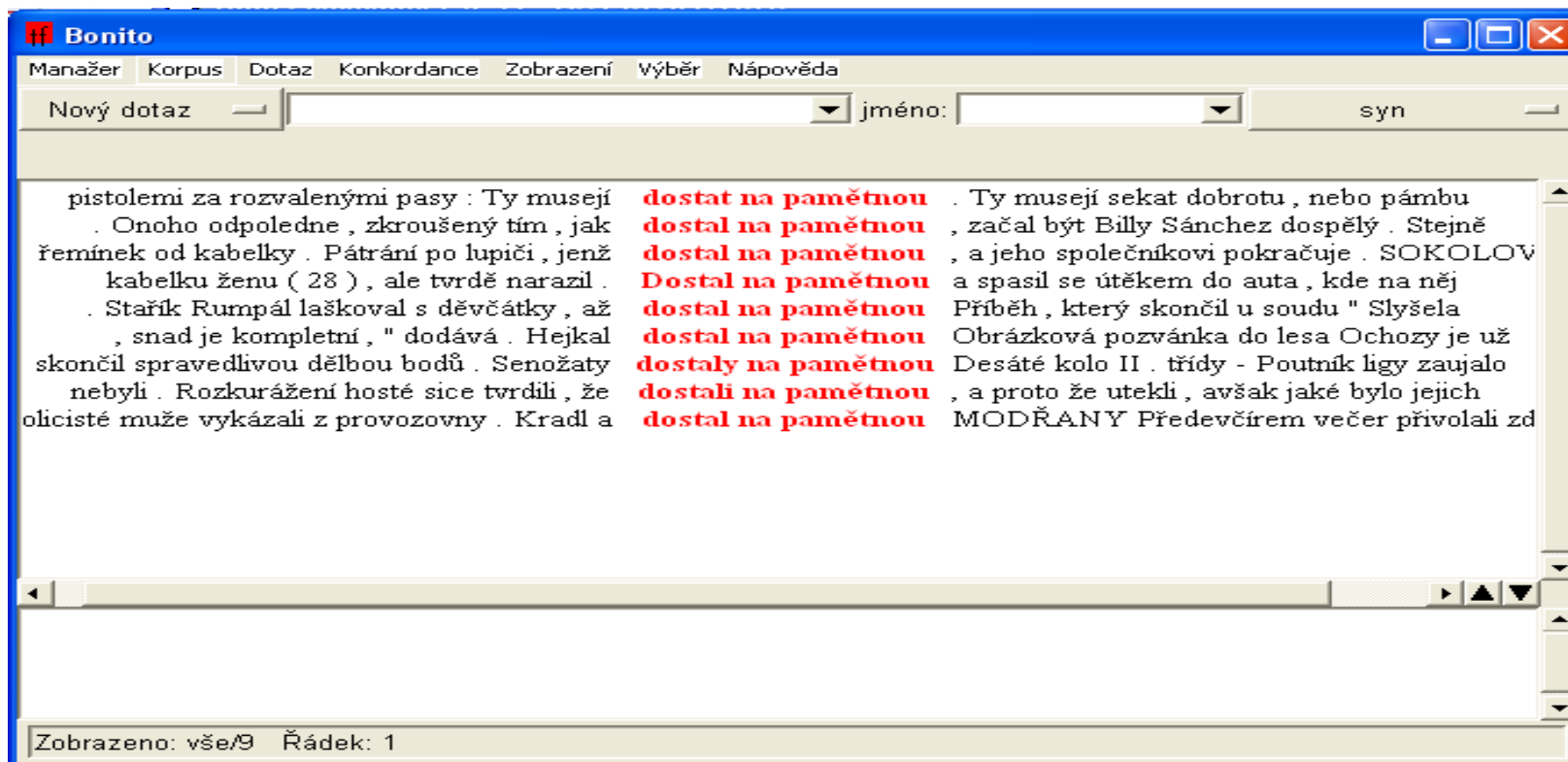
Vyhledávání složitějších konstrukcí

- složené tvary sloves
- větné členy
- syntaktické konstrukce (valenční adjektiva)
- MWR (Multi Word Expression)

MWR (Multi Word Expression)

- Víceslovný výraz – střešní pojem pro skupinu slov tvořící jednotu, přičemž význam celku nelze odvodit z částí. Je výslednicí kombinace.
- Tak např. tvar I-ového příděstí slovesa *být* v kondicionálu přítomném neimplikuje gramatický význam minulého času.
- Tvar „*holičkách*“ v idiomu *nechat někoho na holičkách* nemá nic společného se substantivem označujícím kadeřinici.

lemma (dostat na pamětná)

A co se složeným tvarem slovesa ?

The screenshot shows the Bonito software interface. The title bar reads "Bonito". The menu bar includes "Manažer", "Korpus", "Dotaz", "Konkordance", "Zobrazení", "Výběr", and "Nápověda". The search bar contains "Nový dotaz" and "jméno: syn". The main text area displays a search result for the word "pamětnou", which is highlighted in red in the original image. The text is a mix of Czech and English, with the word "pamětnou" appearing multiple times in red. The status bar at the bottom shows "Zobrazeno: 1+50/111 (45%)", "Řádek: 20", and "Vybráno: 1".

Na ty se ještě dostane . Wylsyn jim dá na zabručel : " Ať žijí , jenom jim musím dát na udělat něco nezákonného . Dostal jsem na Stařec Hliněnec jim zároveň kladli důrazně na odpoledne , zkroušený tím , jak dostal na na policejní stanici a dal jim pořádně na uvěřit moci paměti toho muže a současně jeho výřečnost a pohotovost mu nechal vysázet na na jeho pahorek ! Pěkně bys mu tak dal na božích cest . V ní vše se obráží a trvá pro na něj díval , odepjal řemen a dal mu na bombardéry dát nežádoucím návštěvníkům na své podstatě šlo o pardus , tj. výplatu na a silná , seber síly , dej nepříteli na **pamětnou** , " sliboval a mě jeho slova zarazila . **pamětnou** . " Vzal hůl a začal tlouci nehodné syny **pamětnou** . Slibuju , že udělám , cokoli rozhodnete **pamětnou** : " Nezapomínejte , jak se dělají hrnce **pamětnou** , začal být Billy Sánchez dospělý . Stejně **pamětnou** . O několik týdnů později , 19 . srpna **pamětné** noblese . Ale jak je možné , že jste si jen deset ran holí . Moudrost soudce Xu ! Vedeš své oddíly dlouhým táhlým obloukem , v ní zase poznávám tu šífi bezpodmětnou **pamětnou** . Ale co to všechno bylo platné ! A lidé **pamětnou** . Pro špatnou viditelnost nemělo bombardování **pamětnou** . Pro nás je , myslím , zajímavé také zjištění **pamětnou** , všechny zlé nepřátele znič , ať naše

Počet výskytů: 111
> Query : "pamětná"

Zobrazeno: 1+50/111 (45%) Řádek: 20 Vybráno: 1

Prozkoumáme levý i pravý kontext

The screenshot shows the Bonito software interface. The title bar reads "Bonito". The menu bar includes "Manažer", "Korpus", "Dotaz", "Konkordance", "Zobrazení", "Výběr", and "Nápověda". The search bar contains "jméno:" and "syn". The search parameters are set to "První", "Poslední", "Od -5", "Pozic", "od < KWIC", "Do 5", "Pozic", "od KWIC >". The main text area displays the following context for the word "pamětnou":

za rozvalenými pasy : Ty musejí **dostat** na **pamětnou** . Ty musejí sekat dobrotu , nebo pámbu
udělat něco nezákonného . **Dostal** jsem na **pamětnou** . Slibuju , že udělám , cokoli rozhodnete
odpoledne , zkroušený tím , jak **dostal** na **pamětnou** , začal být Billy Sánchez dospělý . Stejně
Co byste asi udělali ? a) **dostala** by na **pamětnou** , co by se do ní vešlo b) bylo by vám všelijak
nasnadě , že jenom tak by **dostali** řidiči na **pamětnou** a příště by si rozmysleli , zda upozornění
Bože mu padl do rukou , **dostal** řádně na **pamětnou** . Hejmon byl zkrátka velice přísný a poctivý
kabelky . Pátrání po lupiči , jenž **dostal** na **pamětnou** , a jeho společníkovi pokračuje . SOKOLOV
ženu (28) , ale tvrdě narazil . **Dostal** na **pamětnou** a spasil se útekem do auta , kde na něj
mladíka v agresivního šílence MOST - Na **pamětnou** **dostal** včera u Okresního soudu v Mostu
opičákovi Ōcim , který **dostal** spravedlivě na **pamětnou** , a o jeřábově vděčnosti , která přinesla
neplnil vůli rodičů , **dostal** od táty na **pamětnou** . Co všechno vyplývalo z role opatrovníka
svůj protest proti Kauflandu **dostal** " na **pamětnou** " . Správce městského pozemku u koupaliště
Rumpál laškoval s děvčátko , až **dostal** na **pamětnou** . Příběh , který skončil u soudu " Slyšela
Vládní strany **dostaly** od voličů pěkně na **pamětnou** , i když ne úplně všude . Čestnou výjimkou

Počet výskytů: 20
> Query : "pamětná"
> P-filter: "dostat"

Zobrazeno: vše/20 Řádek: 1

Hodnocení

- Pouze 9 případů bez vložených jednotek
- Dalších 10 případů (+1 sporný) s vloženými jednotkami (složené tvary slovesa jsou pouze jedním z případů).

Pokyny k ukončení semináře a získání zápočtu

- Odevzdat všechny úkoly (celkem 6 domácích prací).
- Napsat písemku (24.11., 8.12.).

1. Úkol na 6.10. 2011

- Vyhledejte v korpusu SYN2010 slova, kde se po „tvrdé souhlásce“ píše „měkké i“ (kino, rigidní, ...).
- Vytvořte frekvenční seznam.
- Je vhodné upozornit žáky 2. třídy v době, kdy se pravopisné pravidlo probírá, na takové případy ?
- Pokud ano, mohou být korpusy vhodným zdrojem vhodných příkladů ?

2. Úkoly na 20.10.2011

- S podobnými alternacemi se setkáváme také u neuter skloňovaných podle vzoru *město* (*městeček, pater, divadel, ...*). Popište, jak budete postupovat, budete-li chtít z korpusu vybrat data pro další interpretaci alternace *e/0*.
- Tato alternace se vyskytuje též u některých maskulin. Vyhledejte v korpusu příklady.

3. Úkol na 3.11. 2011

- **Úkoly pro korpus SyD**
- **Hledání variant**
- mluvená _____ vs. psaná čeština _____
- zcela _____
- úplně _____
- kupuju _____
- kupuji _____
- ano _____
- jo _____
- no _____
- brambor _____
- brambora _____
- více _____
- víc _____
- **Hledání kontextu**
- Jaká adverbia nejčastěji používáme s těmito slovy?
- _____ litovat _____
- _____ souhlasit _____
- _____ poslouchat _____ nesouhlasit _____
- V jakém kontextu se používají tato slova?
- kvůli _____ vs. díky _____
- bába _____
- V jakém stylu nejčastěji používáme tato slova?
- zcela _____ vs. úplně _____
- vyplývat _____ implikovat _____

3a. Úkol na 3.11. 2011

- **Cvičení na základě korpusových dat**
- Vyhledejte v manažeru Bonito tato slova a najděte konkordance, které demonstrují jeho typické užití v kontextu a vysvětlují jeho význam. Vyberte z nich 3 konkordance a zkráťte je, popř. upravte, na celé věty.
- Hledání jazykových vzorů:
- **znát**

- **vědět**

- **umět**

- **Demonstrace významu:**

- **milník**

4. Úkol na 17.11. 2011

- Pokuste se analogicky navrhnout postup vyhledávání deverbativ (adjektiv tvořených od sloves).
- Účelová adjektiva na *-cí* (*krycí, mycí, žehlicí, ...*).

5. Úkol na 1.12. 2011

- V češtině je prefixace jedním z nejrozšířenějších způsobů tvoření nových sloves. Podívám-li se na slovesné prefixy, zjistíme, že v naprosté většině případů jsou „krátké“, zatímco u jmen (substantiv i adjektiv) tomu tak není.
- Například:
 - na-brat ALE ná-bor
 - za-brat ALE zá-bor
 - při-jmout ALE pří-jem
 - u-jmout ALE ú-jma
 - vy-brat ALE vý-bor
 - po-hnat ALE pů-hon
 - do-vést ALE dů-vod
 - pro-vést ALE prů-vod
- Přesto existují i případy, kdy se i u sloves můžeme setkat s délkou v prefixu.
- 1. Popiš postup, jak vyhledat v korpusu (SYN2010) data pro výzkum uvedeného jevu (tj. lemmata sloves, která začínají na řetězce shodné s dlouhými prefixy).
- 2. Pozorujte data a pokuste se je interpretovat.

6. Úkol na 15.12. 2011

- Popište postup, jak v korpusu vyhledat případy, kdy spojení slov „dopis“ a „otci“ je/ není MWR.
- Popište postup, jak v korpusu vyhledat případy slovesa utvořeného reflexivizací. (Výsledkem slovo tvorby je reflexivum tantum, které se může svým významem značně lišit od základového slovesa. Např.: *chovat* X *chovat se*, *zvat* X *zvat se*). Všimněte si dalších možných homonymií.